

antager for den overveiende Del —, og naar man da vilde lade § 3 blive staaende, saa er det for det Første en Selvsølge, at denne Forpligtelse kun kunde komme til at paahvile de Sognemenigheder, hvor Vgt og Arbejde ikke er afløst; men da vilde der jo blive en Forskjel, en Ulighed i Byrderne mellem de Steder, hvor Vgt og Arbejde er afløst og de Steder, hvor det ikke er Tilfældet, Noget som har ledet til, at baade ifjor og i Aar Forslag ere bleven antydede om, at paalægge Sognkommunerne at udføre Vgt og Arbejde paa de Steder, hvor det er blevet afløst. Et saadant fornyet Paalæg vilde jeg i alt Fald bestemt fraraade. Men hvorom Alting er, saa forekommer det mig og Flertallet, at man kommer lettest ud af disse Tvivl ved at lade Paragrafen gaa ud. Vi have ingen Betænkelighed ved at gjøre det af Hensyn til Tiendeierne, da vi jo i andre Retninger i en meget betydelig Grad have lempet de Byrder, som det oprindelige Forslag havde paatænkt at paalægge Tiendeierne. Jeg skal nævne, at det nuværende Forslag, som det foreligger fra Udvalget, sætter Grændsen for Tiendeierens Forpligtelse ved Nettoindtægten af 2 Aars Kirke-tiende, hvortilmod det oprindelige Forslag Løb paa Bruttoindtægten. Jeg skal nævne, at § 5, som paalægger Tiendeieren at yde Brændsel og Omkostningerne ved Kirkens Opvarmning, ligeledes ifølge Enstemmighed i Udvalget er udgaaet, og endelig skal jeg nævne Paragrafen, der giver den Bemyndigelse til Ministeren, at han kan foretage Lempelse paa saadanne Steder, hvor Byrderne kunde synes at være for store. Disse Hensyn have ledet Udvalgets Flertal til nu at tilraade Thinget at lade § 3 udgaa. Det andet Spørgsmaal er om Tilveiebringelsen af Brændsel og Omkostningerne ved Kirkens Opvarmning. Det oprindelige Forslag Løb jo paa, at dette udelukkende skulde paahvile Tiendeieren. Det er ikke, fordi der jo allerede ifjor blev reist Indvendinger derimod, at det kunde siges at drage Grændsen for vidt med Hensyn til Tiendeierens Forpligtelse, men man opstillede det da, fordi man allerede den Gang var kommen ind under saa mange Bæmseligheder ved at anvise andre Udveie for Tilveiebringelsen af disse Midler; at Udvalget paa det foreløbige Standpunkt, hvorpaa det den Gang bestandt sig, indskrænkede sig til foreløbig at henstille, at denne Byrde, som ganske vist ikke var nogen væsentlig, ligeledes kom til at styde af Tiendeierens almindelige Forpligtelse. Naar vi imidlertid nu have søgt at komme ind paa en anden Maade at tilveiebringe disse Midler paa, da har Flertallet ikke kunnet følge Mindretallet paa den Vej, ad hvilken dette har søgt at gjøre det, og jeg tror at kunne motivere Flertallets Indstilling, ikke saa meget ved dens egen Styrke, som ved dens Modsetning til Mindretallets. Flertallet, jeg erkjende, at ogsaa den Vej, vi have antydet, har sine Bæmseligheder, og at man derfor

ifjor slog ind paa en helt anden Vej; men naar der skal vælges mellem de to Veie, som Flertallet og Mindretallet anbefale, saa maa jeg absolut tilraade at gaa den Vej, som Flertallet anviser. Der kan kun være Tale om at gaa to Veie og en Mellemvei. Man kan gjøre Forholdet fuldstændig frivilligt, man kan lægge det som en Byrde paa Kommunen, og man kan endelig gaa en Mellemvei og sige, at dersom det ikke sker frivilligt, skal det være en Byrde. For det Første maa jeg ubetinget foretrække, at gaa den ene eller den anden af de to Udveie, om jeg tør betegne dem saaledes: enten gjøre det frivilligt eller ved Lov; thi da havde man dog i alt Fald en bestemt Rettesnor at gaa efter. Var det Lov, saa vidste man, hvad det var, og der kunde aldrig være Tvivl om Fremgangsmaaden. Smidlerit, at gjøre det ubetinget, til en Lov, støder paa en væsentlig Anstødssten, og det er den, at Byrderne med Hensyn til Kirkens Opvarmning kun bør paahvile dem, som besøge Kirken, og som have sluttet sig til den. Hvor Medlemmer af Menigheden have sluttet sig til andre Kirker, enten som Sognebaandsløbere eller som Medlemmer af en Valgmenighed, vilde det være ganske ubilligt at paalægge dem Byrder til Kirkens Opvarmning ved en Gudstjeneste, som de ikke søge, og dette vilde jo ste, dersom man lagde denne Byrde paa Kommunen som saadan. Derfor har Flertallet ikke kunnet tilraade at gaa den Vej, at gjøre det til en tvungen Sag, at lægge det som en Byrde paa Kommunens Kasse, men man har heller ikke turdet gaa den Vej at gjøre det til Gjenstand for en Paaligning af dem, der have sluttet sig til vedkommende Kirke, fordi det forekom Flertallet, at det vilde være at sætte et altfor stærkt Apparat i Bevægelse for denne Ubetydeligheds Skyld. Det vilde i de fleste Tilfælde kun kunne komme til at dreie sig om 20, 30, 40 Rd., eller noget Saadant, maaske endog saa mindre, og skulde et saadant Bøvelsmaal paalignes et Sogn eller i alt Fald den større Del af et Sogns Beboere, da vilde det blive en saadan Ubetydelighed for hver enkelt, at Arbeidet ved at forfatte Listerne og udføre Paaligningen vilde repræsentere en større Verdi, havde jeg nær sagt, end det, der skulde paalignes. Her til kommer, at det heller ikke forekommer mig at være heldigt; naar vi af andre Grunde ikke optage nogen Fortegnelse over, hvem der slutter sig til den ene eller anden Kirke, at vi da skulde blive nødt til, for at skaffe Brændsel tilveie, at forfatte Lister over Tilgangen til den ene eller den anden Kirke; altsaa heller ikke denne Vej have vi troet at kunne tilraade Thinget at gaa. Naar nu Mindretallet har søgt at gaa Midelveien, nemlig at gjøre det først til en frivillig Sag og kun i Nødsfald til en tvungen, da maa jeg fremfor Noget fraraade at gaa denne Vej, thi man tilveiebringer der et Skin, hvor den tilsvarende Betydelighed er forsvindende; hvor man har stillet dei